

נ. ב. אבל אם בשעה שנתן להמחזיק לא תבעו המערער, אע"פ שנתנו לפני ב"ד לא הוי בנתנו וכו', בצ"ל.

שם ס"ק ט"ז (בתחילת הפעיה): מיגו כזה ודאי לא אמרינן, דכבר כתבתי בסימן קכ"א.
נ. ב. בסימן צ"ב, בצ"ל.

שם ס"ק י"ט (באמצע הפעיה): אלא ודאי דלדרשב"ם וכו', משא"כ בדירה ושימוש. ועוד דעיקר הערעור וכו', גם במקום ההוא, ועוד והוא וכו'.

נ. ב. וצריך למחוק מן ועוד עד ועוד השני, ובצ"ל: יעודר דחלונות ומחילה שאינו טוען שהגוף שלו, רק טענת שעבוד, מעיל חזקת ג"ש דהא איכא למ"ד דאפי' מיד הוי חזקה.

סימן קמ"א ס"ק א' (בתחילת הפעיה): א"כ אין שייך לומר כלל וכו', מה יש לו לעשות עוד.

נ. ב. אך י"ל דמיירי בבית השלחין דבעינן ג"ש מיום ליום. אך הרמב"ן בב"ב שם כתב דלרב מיום ליום לאו דווקא וסגי בשלוש אכילות, ואמר סתם למעוטי ניר קשה.

סימן קמ"ג ס"ק א' (בתחילת הפעיה): דהטעם הוא דאף החזקה אינה נשמעת בשעת חירום.
נ. ב. ובי"ב התומים.

סימן קמ"ד ס"ק ג' (בתחילת הפעיה): אפי' אם

סימן קל"ז ס"ק א' (באמצע הפעיה): אך לכאור קשה וכו', מכוח קושייתם שהקשו צ"ל טעמא וכו'.

נ. ב. שהקשו למה לי טעמא וכו', בצ"ל.
סימן קי"ט (בחידושים) ס"ק ב"א: לריעה קמיתא.

נ. ב. ט"ס, ובצ"ל אפי' לדעת הרשב"א.

שם (בביאורים) ס"ק ה' (באמצע הפעיה): לכך פי' דס"ל לרשב"ם וכו', מדקאמר ואי טעין.

נ. ב. דה"ל והני מילי אי טעין, כמו שהקשה הש"ך [ס"ק י'].

שם (להלן): ואין להקשות על הרא"ש כמ"ש להרשב"ם.

נ. ב. במ"ש להרשב"ם, בצ"ל.

שם (להלן): המקשה מסברתו.

נ. ב. ע"ש.

שם ס"ק ז' (באמצע הפעיה): מ"מ נראה דין זה וכו', דכי יהיה כפית וכו'.

נ. ב. דכי יהיה כסות, בצ"ל.

שם ס"ק י' (בסוף הפעיה): וקיי"ל בס"ס רצ"ז וכו', אבל אם בשעה שנתן להמחזיק לא הביא עדיין המערער עידי אבהתא, ל"ה כנתנו ע"פ ב"ד וכו'.

44. כי דבר זה לא נמצא ברשב"ם.

45. נראה שהס"ף ע"ש, ר"ל שאף שהלשון "להוציא המקשה מסברתו" הוא לשון ר"ת התוס' דף כ"ט ע"ב ד"ה (בע"א) אמר מר זוטרא, אך ברא"ש שם כתב כן (בלשון אחר) בהסברו לשיטת רשב"ם.

46. תיסקן זה הוא ע"פ משיכ לעיל סימן זה ס"ק ב' דלדינא בכל גזוני המחזיק חייב לישבע היסת, דצריך ב"ד, משא"כ לפי הגרסא שאפילו ע"פ מה שפירש רבינו שם דברי המחבר שבטענת שכירות א"צ המחזיק לישבע. ונראה שכאן מיירי בטענת גזילה נמי.

47. ר"ל שיש ס"ס בסמ"ע, וצ"ל כמ"ש בפרישה ס"ק י"א. ועי' בביאורים ס"ק י"ח דיש עוד טעות בסמ"ע שם.

48. כי מה שנרשם מקודם "ובמקום הצינור והמחילה והחלונות לא היה שום תשמיש מהמעריער", כבר נרחה ממש"כ הקצוה"ח ס"ק ג' ד"אע"ג דגם הבעלים משתמשים בו אינו בשל המחזיק דהא הבעלים בשלהם משתמשים כיון דגוסף הקרקע שלהם המחזיק לא קנה אלא שישתמש הוא ג"כ. אלא כאן מחלק רבינו אפילו לפי מה שכתב שם קצוה"ח.

49. כן העיר בטבעת הירושן בשם חשן אהרן.

50. במה שהביא שלשון זה הוא מפירוש הראשון של הרשב"ם, ועי' אורים ס"ק ג'.

מיחה הלוקח וכו', דהמחאה מהלוקח לא מהני.

נ. ב. וא"ל דהיה לו לתבוע בעדים, דז"א דא"צ לבוא במבואר בב"ב דף ל"ח ונ"ב. ועוד לפעמים העדים אינם נמצאים, ובה"ג קשה שם.⁵¹

שם (להלן): וכיוון דהלוקח מיחה בפני עדים וכו', כיוון דמוכיר שם פ' בהמחאה.

נ. ב. כמ"ש בס"ק הקודם.

שם (להלן): משא"כ בנתן כסתר וכו', לא חששתי במחאתך.

נ. ב. ומ"מ חשוב כשלחו בסנינו שיכול למחות, דיכול להראות הכתי"י בעדים או בב"ד, ואז היה יכול להתוודע להמחזיק אחר החקירה בנ"ל.⁵²

סימן קמ"ה ס"ק א' (בסוף הסעיף): מצטרפין העדות.

נ. ב. דבה"ג בין דמי יין ודמי שמן דלא חשוב הכחשה גבי עדות, כמבואר בס"י ל' (סעיף ב') ע"ש.⁵³

סימן קמ"ז ס"ק א' (באמצע הסעיף): ופטור מכוח הממ"נ וכו', וכגון דאיכא ע"א.

נ. ב. וכיוון דאיכא ע"א, כצ"ל.

שם ס"ק ב"ה (באמצע הסעיף): משא"כ בהכיר בו דאינו שלו וכו', כיוון שקבלה לשם קידושין, וכיוון דשמואל סבר לשם מתנה שייך לומר מי יימר דמחייבי לי רבנן, ולכך אמרינן דגמר ונתן לשם פיקדון ולכסוף יתבעהו להחזיר לו. והנה בתומים וכו'.

נ. ב. נמחק מן תיבת "וכיוון" עד "ילכך", וכצ"ל: "ילכך אמרינן דגמר ונתן לשם פיקדון ולכסוף יתבעהו להחזיר לו, ושמואל סבר לשם מתנה, דשייך לומר מי יימר דמחייבי לי רבנן. והנה בתומים וכו'.

סימן קמ"ט ס"ק ג' (בתחילת הסעיף): הנה ברש"ם ב"ב דף נ' כתב וכו'.

נ. ב. הנה בתשובת הרשב"א סימן תתקמ"א כתב, כצ"ל.⁵⁴

שם ס"ק ד' (בתחילת הסעיף): דאפי' ידוע שבא לידו מהעכו"ם וכו', במקום שאין מחאה אין חזקה, וזה כתבתי וכו', משום דירא למחות בו ולכן וכו'.

נ. ב. נמחק מן תיבת "וזה" עד תיבת "ילכך".

שם (להלן): משא"כ בעכו"ם לא חשיב וכו', שננטען ללוקח.

נ. ב. וזה כתבתי לדעת הסמ"ע ס"ק כ"ז שמשמע מדבריו שאינו ירא.⁵⁵ אמנם בסימן רל"ז כתבתי, דהעיקר ברשבי"א שכתב בגיטין דף נ"ח דלא מהני חזקה בלוקח מגזלן משום דירא למחות בו, ע"ש.

סימן קנ"ג (בחידושים) ס"ק ז': משא"כ בזיו טפח וכו', ג"כ להסירו, ש"ך.

נ. ב. ולענין דינא צ"ע, מ"ש פחות מנפח דאין בעל הזיו יכול להסירו.

שם ס"ק י"א: אבל יכול להוציא זיו עד סמוך לכותל חבירו.

51. בסימן קמ"ו. וזה שציין רבינו שם ס"ק ג' לסימן קמ"ה הוא טה"ד וצ"ל קמ"ד.

52. ועי' דברי משפט ואבני חשן (הובא בטבעת דחושן) ליישב השגת מש"כ רבינו בסימן קמ"ז ס"ק ג' הנ"ל.

53. שחייב לשלם הפחות שבמינים, וכמש"כ בטבעת דחושן ליישב השגת האבני חשן על רבינו.

54. שלשרב"ם זה רק לפי תירוץ א' בגמ' שם, ולא לפי תירוץ ב'. ועי' שו"ת רשב"א ח"ב סי' רמ"ד שכתב בפירוש שאף האיצ"א אינו חולק על דין זה.

55. רבינו העביר משפט זה למטה כמבואר בקטע הבא.

56. הסבר זה למה שכתב לדעת הסמ"ע היא הוספה על הנרפס (מלבד שינוי המדר) ובגרסא לא היה מוכן. כי הסמ"ע ס"ק כ"ב שהזכיר מקדם ג"כ כתב שירא למחות ומה בינו לרשב"א.

57. כמבואר בבאורים ס"ק ה'.

לשמה אדוני נאמן, ונני (קדש) לביתך שלש
אבל לאדני שלש לא, איל רב אשר (לכא) וליב
בתאן ואי לשמה אדוני מאי הדי ליה למעבי,
איל איבעי ליה למדרי עיי"ש. חס"י כח שש
יכל לומר לכו שתקני כי רציתי לתן -
לסביל לעולם ולמה היה לי למדת חלא היה
ברעתי לתן לו לעולם, אך עתה אין אני יכול
לסביל, משא"כ שם היה לו למדת שלא יטען
שמכר לו כל השדה ודוק.

שם סי' יג: כגון שנבנה מתחילה על מקום שר
לברו וכיוצא, דאם וכו'.

ג. על מקום שלו לברו, דאם וכו', כצ"ל.
שם סי' יד (בסוף חסע"ה): ועיין עוד בסמ"ד
מ"ש.

ג. לקמן סי' יח. אמנם לכאורה לא נראה כן
בתשובת הרשב"א [חלק א'] סימן תתק"ג
בעובדא שהי שאחר פתח חלון לר"ה ובא
חבירו שכנגדו ג"כ לפתוח לו חלון, וכתב
שאנו יכול לפתוח ואפי' אם נפל הכותל
הראשון יכול עוד לעשות כמדת הראשונה,
עיי"ש. ועיי' איירי הרשב"א במקום שאין מנהג
להוציא זיון ואין אדם רשאי, דאז הוי תאורי
שלפני החצר הפקר. דאי במקום שרשאי
להוציא, דאז לא הוי הפקר וכמ"ש המחבר
בסעי' ט"ז, ודא מהרשב"א, עיי"ש, אי"כ למה
פסק דכיון שפתח ראשון זכה ואין השני יכול
לפתוח, הא הוי כשותפין ועיי' בסמ"ע סי' ל"ד,
אלא עיי' איירי במקום שאין רשאי להוציא
זיון, דאז הוי הפקר, וכמ"ש הרשב"א [בשו"ת
ח"א סי' ס"ה] הביאו המחבר סה. וא"כ למה
פסק דאם נפל יכול לעשות במידתו שחיה
בראשונה, הא כיון שהשני פתח וכותל ראשון
עם החלון ליכא, אי"כ זכה דא, בהפקר ולא יוכל
הראשון לעשות. אלא עיי' כיון שפתח מקדם
לרשות הרבים שהוא הפקר זכה דא, ואין
חבירו יכול שוב לזכות בו, וז"ב.

61. לא כדו כותנו. ועי' באד הגרא את ע"ו.

חסי' ג. שיש בזה ית לא נראה ב
מכ"ר. דעבדא דע"ל. אך יש לומר דע
דעבדא בלא היה לראש פתח או חלק, ד
מכ"ר מושבית. דעבדא דע"ל, עיי"ש, יש
לעבד ביה.

י"ב סי' כ"ז ובאשכנז דעבדא דע"ל מושבית
דעבדא דע"ל ד"ה מ"ה בחדן מצינו.
ג. ה. למה כן ד"ה אדני. דקא.
שם סי' י"ז (בזוהר דעבדא דע"ל דע"ל דע"ל
ד"ה דע"ל דע"ל).

ג. אפי' לבען ויכל לברו אדני לרשאה,
מי"ט יכול כעת למעבד ודאיל דלכא דבר תיזק,
אם לא דאכא ביה רב לרשאה, ופ"ש
תוספות [ד"ה י"ז עיי' ד"ה "למחזיקין"] דעבדא
ד"ש פ"ק לא דעבד [ד"ה י"ז עיי' ד"ה "אם
דאקשינא"] עיי"ש.

שם (בסוף חסע"ה): שיכור נמנע ברליכא דבר
הניזק.

ג. לא מבעיא לדעת הפוסקים דחזק ראייה
שמיא חזק ממילא דא, כמ"ש הרב פ"ח ובשימון
קנ"ה", ודא אינו יכול לעכב עליו לעשותו
בעת, דא לא יצטרך אח"כ לחסרו, וישען לא
ניחא למידת עמו בדינא וריינא. אך אפי'
לפוסקים דסברי דחזק ראייה שמיא חזק פירי,
ואפי' בסמך בחית צריך לחסרו, חפא לא יכול
לעכב בעת דליכא דבר חניוק, כיון שאינו
משתמש בשל חבירו כלום. אך בתשובות
הרשב"א סימן אלף קמ"ד נראה לפאורה רפ"ל
דאפי' חנושה בשלו, כמי רחיים קדם חפול
וכדומה דאינו משתמש בשל חבירו כלום, מי
כיון דאם יחיה דבר חניוק יצטרך לחסרו, גם
עתה יכול לעכב עליו מלעשותו, ולא חילק בין
טורח מועט לטורח מרובה עיי"ש. ופ"נ נראה
מתשובות הריב"ש [סי' שכ"ב ותע"א]. ועיין
שם ברשב"א לענין דינא וריינא, עיי"ש. ועיין
בני"י שיש לא יחפור [ד"ה י"ג עיי' מר"י וריי"ף

שם (בסוף הסעיף): א"צ לסוד סיד.

נ. ב. אך לאחר התבוננות נראין דברי הש"ך נכונים. דלכאורה יש לדקדק בש"ס שם לפי פירוש הרא"ש [ב"ב פ"ב סי' ד'] וסיעתו⁶² דלא נפשטה האיבעיא דאו סד בסיד או וסד בסיד. ולכאורה קשה אמאי לא פשטין מתוספתא הנ"ל, דהא מקשה בש"ס לעיל פשיטא וסד תנן, דאי או סד תנן לערבינהו וליתניהו, ומתרין דקתני חיזקא דמתונא לחוד וחיזקא דהבלא לחוד, עיי"ש היטב. ולכאורה יש לפשוט מהא דקתני רבי ארשעיא בתוספתא שלו חול הלח, שדוא חיזקא דמתונא כמבואר שם בש"ס, א"כ קשה אי איתא דאו סד תנן לערבינהו וליתניהו, דהא חזינן דתני רבי ארשעיא חיזק דמתונא גבי זסת ואינך דהוי חיזקא דהבלא, ולמה לא עירב גם אינך בהרדי, אלא ע"כ וסד כסיד תנן, וזה לכאורה קשיא נכונה.

אלא ע"כ צ"ל לפי מה דמסיק הש"ס דהא דתני רבי ארשעיא חול, היינו חיזקא דמתונא, מגיה הברייתא וצריך למיתני חול גבי חיזקא דמתונא, ויש להעמיס זה בלשון רש"י [ד"ה "במתונא"], עיי"ש היטב. וא"כ כיון שיש לנו ראיה ברורה דחול הלח דמי לכל הני חיזקא דמתונא, א"כ קשיא למה לא תני במתניתין חול הלח, וע"כ צ"ל דחול הלח דמי לכל חיזקא דמתונא ושוב לא צריך לאתנויי בהרדי, כמו דאיתא שם בש"ס, ואז מהא דתוספתא יש לומר דמגיה כנ"ל. ואין להקשות מהא דמי רגלים בלא גומא אין צריך לסוד בסיד, דשאני מי רגלים דבלי גומא לא הוין קוין וקיימין, משא"כ חול וכמבואר. ומדברי התוספתא אין ראיה לאחר התבוננות, עיי"ש וקצרתי, ודוק. ועיין בתוספות פרק לא יחפור דף י"ט [ע"ב] בד"ה ה"ם בשופכין, שכתב ג"כ לחלק בין חול לשופכין של מי רגלים כנ"ל.

ד"ה "נכתמא" ג"כ משמע בדברי הרשב"א, ומה שיש לעיין שם עיין מה שכתבתי לקמן סי' ט"ז בסימן קנ"ה, ודוק.

שם סי' י"ח (בסוף הסעיף): ואפשר כיוון דיכול לומר וכו', משל רשות הרבים אני נהנה.

נ. ב. אך לפמ"ש לעיל [בהוספה לסי' י"ד] בשם הרשב"א עצמו, יש לכאורה לעיין בזה וכמובן, ודוק. ועיין שם היטב ברשב"א הנ"ל.

שם סי' כ"ב (בתחילת הסעיף): משא"כ בישראל נגר עכ"ס וכו', יכול דוא לפתוח חלונו.

נ. ב. ועיין בבעל העיטור באות מחאה, ובתשובה להרמב"ן סי' י"ז שהבואר, ע"ש.

סימן קנ"ה (בחידושים) סי' כ': אפי' בכותל של לבנים.

נ. ב. אמנם לבאר שאין דברי הש"ך עיקר וכאשר בררתי בביאורים. וההבדל בין מי רגלים בלי גומא ובין חול הוא מבואר, ולכן למעשה צ"ע לכאורה, ועיין.

שם סי' כ"א: א"צ הרחקה בצחית סלע.

נ. ב. ועיין במרדכי פרק לא יחפור [סי' תקכ"ב], ובתשובות מהר"ם ב"ב סימן צ"ג, דלאו דוקא כותל אבנים אלא ה"ה כותל עץ, ע"ש.

שם סי' ל"ח: כגומא של אבנים כטפח סגי, וכשאינו של אבנים כג"ט סגי.

נ. ב. ובט"ז [סעיף כ"א] כתב דליכא שום חילוק בדבר.

שם (בביאורים) סי' ד': דהא ברף י"ט וכו', וגם רב ארשעיא חשיב ליה לחול הלח בהדי גפת.

נ. ב. כמבואר בהתוספתא ריש פרק לא יחפור [פ"א ה"א], עיי"ש.

62. לא מצאתיו, ואולי צ"ל סעיף ט"ז, ור"ל ס"ק י"א.

63. פי' שחולקים על הרמב"ם שהביא הש"ך.

64. עי' כאלס והשפט על הש"ך שדבריו קרובים לדברי רבינו.

65. נראה רצ"ל הרמ"א, א"צ צ"ל לכאורה דברי הש"ך עיקר, וכוננו להוספה לבאורים ס"ק ד' בסוף הקטע, דשם מבואר דהבדל בין מי רגלים בלי גומא לחול.

שם סי' טז: רמחמת בעיא דלא איפשטא, עכ"פ לכתחילה אסור לעשות כמו בסעיף ג'.

ג. ב. עכ"פ לכתחילה אסור לשפוך מים לתוך הבור, כיוון דבעיא דלא איפשיטא היא, כצ"ל.

שם סי' י"א (באמצע הסעיף): אך אפי' להרמב"ן שם נראה דכאן יכול לסמוך.

ג. ב. ולפמ"ש לעיל סימן קנ"ד סעי' י"ז [בהוספות], דכל היכא דאינו משתמש בשם חבירו אינו יכול לעכב כל זמן דליכא דבר הניזק, אתי שפיר כאן. אמנם לפמ"ש הרשב"א בתשובה [סי' אלף קמ"ד] שהבאתי לעיל, צריכין אנו לתרץ כמו שכתבתי פה.

שם סי' כ"א (בסוף הסעיף): עסמ"ע וכו', והוא תמוה וכו', דאם א"י למחות א"צ חזקה.

ג. ב. ונראה בודנתי שיש לו חזקה שילך העשן על הצירה, ואין בעל החצר יכול לבנות כנגדו שיסתום הליכת העשן שלא יהיה יכול לילך לחוץ, ואם לא היה יכול למחות לכתחילה לא היה לו חזקה.

סימן קנ"ז סי' ב' (באמצע הסעיף): וא"כ זה ג"כ בכלל וכו', כדי שלא יזיק.

ג. ב. שדרי אפי' בבית ועליה הקשה הנמוקי יוסף [בי"מ דף ע"א ע"א מדפי הר"ף ד"ה ידרי בעל העליזנה בונה וכו'] למה לא נחתנין לנכסיה. ותירץ דבעל עליה אין לו שיעבוד על הבעה"ב רק על הבית, משא"כ הבא דיש לו שיעבוד על גופו לפלג החיזק.

סימן קס"ג (בחידושים) סי' ט"ז: שיש לאשה היינו כשאוכל הבעל פירות.

ג. ב. היינו כשאין לבעל פירות, כצ"ל.

סימן קע"א סי' י' (בסוף הסעיף): אלא ודאי כדכתיבנא.

ג. ב. והנה ראובן ושמעון שותפין שנתפשו בחילוק זמנים, ודר בו ראובן שנה אחת ובשנה השניה שנפל בגורל שמעון לדור בבית הבית נשרף, אין שמעון יכול לתבוע מראובן שבר חצי שנה ראשונה מן שנה ראשונה שדר בו ראובן. וזה נראה פשוט, דחלוקת זמנים דמי לחלוקת מטלטלין ושטרי חובות, שמבואר לקמן בסימן קע"ז [סעיף ח'] שאם נפסד אצל אחד מהם שאין יכול לתבוע מחבירו החצי, וכן מבואר בגיטין סרק השולח דף מ"ב [ע"א] גבי נגח שור של יום לרבו אף שהעבד נפסד לגמרי, ודוק.

סימן קע"ז (בחידושים) סי' ל"ד: לבעל השטר.

ג. ב. היינו כשהראה לו דווקא.

שם סי' מ"ח: לבטל השותפות ולסלק.

ג. ב. לבטל השותפות ולחלק, כצ"ל.

שם (בביאורים) סי' י"ז (באמצע הסעיף): כיוון ראין שמירה לקטן וכו', וחייב לשלם.

ג. ב. והיינו כשהיה התחלת שמירה בגדלות, כגון שנתן לו אביו. וכן צריך לפרש דברי הט"ז [ד"ה "דראשון חייב" - והבא בביאורים בפנים], דזולת זה אין מקום לדבריו דאין דין שומרים לקטן, כמ"ש סימן צ"ז [סעי' א']. או יש לומר דנפ"מ לענין פשיעה, ולפ"ד הש"ך סימן צ"ז [סי' ב'] דמפשיעה לא נתמעמו.

שם סי' י"ח (באמצע הסעיף): והא דכתב המהרי"ק וכו'. מצד שהן שותפין כנ"ל.

ג. ב. אף דק"ל [סימן רצ"ב סעיף ז'] בהפקיד מעות מותרים, אף לבעה"ב מותר להשתמש בהם. אי"כ למה ליה למזהירי [שורש קי"ד] שהוא מקורו של דרמ"א כאן ליתן מעט דהיי שומר שבר מתורת שותפות, ו"א דשליח

66. כדאיא בש"ך ס"ק ז'.

67. וכן פסק גם בשו"ת חת"ס ח"מ סימן קע"ט. וג"כ הביא ראי' מגיטין מ"ב שם.

68. ר"ל הכא כמס"כ בפנים.

בעלמא אסור להשתמש במעות ששלחו על ידו, כמ"ש בסימן קס"ג (אות) [סעיף ג', והבא ל"ה גיב רק שלוח לסרוע להעביר, ומש"ה הוצרך לומר דה"ל שומר שבר מתורת שותפות, וכמו שפירשתי".

שם ס"ק ל"ב (באמצע הסעיף): ונראה דאם אחר וכו', דשותף דין פועל קבלן יש לו.

נ. ב. ונראה דכאן ה"ל כקבלן או כפועל דסמך נפשו עליו.

סימן קע"ז (בחידושים) ס"ק א': זהו לשון הרמב"ן.

נ. ב. לשון הרמב"ם, כצ"ל.

שם (להלן): וטעם זה דלעשות.

נ. ב. וטעם זה פגי דלעשות וכו', כצ"ל.

סימן קע"ח (בחידושים) ס"ק א': כפי' לפ'.

נ. ב. בפירוש לפלוגי, כצ"ל.

סימן קע"ט ס"ק ב' (בסוף הסעיף): ולפי"ז י"ל דכלא שהה וכו', וכמ"ש התומים בסימן ע"ב ס"ק ל"א.

נ. ב. ס"ק ל"ח, ואף שהשגתי שם עליו, מ"מ הבאתי לעיל דבריו לראיה דזה ה"ל במיגו לדוציא, ובגוונא דידן גם הש"ך מודה דל"מ מיגו, ומטעם דאף חבירו חשוב מוחזק כמ"ש רש"י ד"ל [כ"מ קמ"ז ע"ב ד"ה "לא קפדי"] דרשותו משאל גם לחבירו.

סימן קפ"ב ס"ק ח' (בסוף הסעיף): ואפשר דגם ה"רן לא מיירי בנמצא.

נ. ב. רק בנמצא כצ"ל.

סימן קפ"ג (בחידושים) ס"ק ד': קנאו המשלח.

נ. ב. השלוח, כצ"ל.

שם (בביאורים) ס"ק ד' (בתחילת הסעיף): מ"מ נהי דקנה וכו', לא נעשה של השלוח, והמעות של המשלח לקדש בו אשה ולקנות בו עבדים וקרקעות והמשלח וכו'.

נ. ב. של המשלח אף דא"ל לקדש בו את האשה ולקנות בו עבדים, זהו רק כיון שאינו ברשותו, אבל שלו ה"ל, ולהיפך דהגולן א"ל לקדש בו כיוון שאינו שלו. מש"ה המשלח נקרא בעל המעות. וצריך למחוק מן תיבת והמעות עד והמשלח.

סימן קפ"ד ס"ק א' (בתחילת הסעיף): לכא"ל קשה וכו'.

נ. ב. עיין ש"ך [ס"ק א'] שהביא בשם הב"ח באם שהיה מעות של כ"א צרורים (לפ"ע) [לבדם], אף שפירש שקנה לכולם, מ"מ לא קנה אף לריעה זו שהביא בהג"ה. ולכא"ל קשה וכו', כצ"ל.

סימן קפ"ז ס"ק ב' (באמצע הסעיף): וממילא בשאלו למלאכה אחת מאחר שתכלה.

נ. ב. אחת, והזתנה עמו שלאחר שתכלה, כצ"ל.

סימן קפ"ח ס"ק א' (בתחילת הסעיף): ומה שלמד דין זה וכו', דשם אף שמכר ואף דלהרא"ש ה"ל חזרה מ"מ וכו'.

נ. ב. שמכר מ"מ לדעת, כצ"ל. ותיבות "ואף דלהרא"ש ה"ל חזרה" נמחקו.

שם (להלן): משא"כ כמת שכבר וכו', ורשותו מהחפץ.

נ. ב. ולדעת הרא"ש באמת ה"ל חזרה ובמת בטלה מתנתו.

סימן קצ"א ס"ק א' (בסוף הסעיף): אמנם דעת הרמב"ן ככ"ב דף קס"ד.

נ. ב. קפ"ז, כצ"ל.

שם ס"ק ב' (בתחילת הסעיף): במהרי"ט בחלק אה"ע.

נ. ב. חז"מ, כצ"ל.

סימן קצ"ב ס"ק ד' (בתחילת הסעיף): ואם עייל ונפיק אזוזי ירו על התחתונה, לכאור' וכו'.

נ. ב. מפתיםות לשון הר"ן שם משמע, דאף נגד חזרת הלוקח יש חילוק בין עייל ונפיק אזוזי, ולכאורה, כצ"ל.

שם ס"ק ר' (באמצע הסעיף): אבל לענין שיהיה כחצירו וכו', אינו קונה כשאין לו בחצר רק שעבוד.

נ. ב. רק בשאין שעבוד, כצ"ל.

שם (להלן): שעבוד הגוף לתשלומין.

נ. ב. להתשמישין, כצ"ל.

א"ת/ת"ת

שם (בסוף הסעיף): מ"מ אינו מועיל לדבר שלא בא לעולם.

נ. ב. אלא כשקנה השעבוד בכסף, דבחזקה בלא"ה אינו קנה דקודם שלא בא לעולם ל"ש חזקה.

בשו"ת השייך לסי' קצ"ב (בסוף השו"ת): אבל בזמן שמוכרה חפירה.

נ. ב. שחוסרי חפירה, כצ"ל.

סימן קצ"ז ס"ק ד' (באמצע הסעיף): היינו דווקא כשהמקנה וכו', ועמש"ל סימן ר' סעיף ח', והכא לא היה דעת קונה סמוך לגניבה, וע"כ צ"ל רכאן וכו'.

נ. ב. והבא ליכא דעת מקנה דהא לא ידע מהגניבה ולא נתכוון כלל להקנות, וע"כ צ"ל רכאן וכו', כצ"ל. ותיבת "לא" עד "לגניבה" נמחק.

שם ס"ק ה' (באמצע הסעיף): ובהפקר מבואר בירושלמי דלרבנן רתנאי הוי הפקר.

נ. ב. מעליא.

סימן קצ"ח (בחידושים) ס"ק ט': רבחליפין שווה בשווה לא שייך תירוץ זה.

נ. ב. אולם בחליפין בלא"ה לק"מ כמ"ש בביאורים.

שם (בביאורים) ס"ק א' (בסוף הסעיף): או בהפקר דליכא מעות, משיכה קונה.

נ. ב. וכן הוא בתוספות ע"ז פרק השובר דף ע"א [ע"א ד"ה "סר דשני"].

בפתיחה לסימן ר' ס"ק ד' (באמצע הסעיף): רק כשהוא מדעתו של המוכר.

נ. ב. השובר, כצ"ל.

שם: ולפענ"ד נראה וכו', לקבל שכר לשיילה האי אתתא.

נ. ב. האי אתרא, כצ"ל.

שם (בסוף הסעיף): כמבואר לקמן סי' של"ג סעיף ד' בהג"ה.

נ. ב. אבל בקרקע שאולה, כיוון דהמשאיל אינו יכול לחזור בתוך ימי השאלה הוי בקנין הגוף, משי"ה זכי ליה אפי' בחינם¹.

א"ת/ת"ת

סימן ר' ס"ק א' (בסוף הסעיף): דהוא מטעם חצר.

נ. ב. והא דאמרינן בקידושין [כ"ז ע"א] איבעיא ליה שדה במזבז ומטלטלין במתנה מהו, ופשיט לה מהא דנתן ליהודשע ומקומו מושבר לו. ואך דלפמ"ש יש לומר דהתם בתורת קנין חצר הוקנה לו, יש לומר דהכי קא שטט, דאי נימא דהבא מטעם חצר קני, מ"מ בסיפא במעשר עני שנתן לר"ע בכדי שיזכה לעניים, ע"כ מטעם אגב הוא, דאי מטעם חצר לא מהני כמו ברשות הלה המוסקדים אצלו ולא מהני אפי' קיבל עליו הנפקד. ומתחיל לפשוט מרישא וסמוך אסיפא דע"כ בתורת אגב הוא. וכמו כן

70. ובה מיושב מה שהקשה בערך ש"י על רבוי רבינו סימן רנ"ז ס"ק ד' דצריך לעשות קנין בחצר שאולה, רשאני קרקע.

מצינו בתוספות בכמה דוכתי שכתבו כן, עיין
בכתובות דף כ"ט [ע"א] בתוספות ד"ה נערה
אין דף ל"ה [ע"א] בתוספות ד"ה ומי איבא,
ועי"ש ודוקי".

^{הגה}שם סי' ט' (בסוף הסעיף): משא"כ בכליו של
מוכר וכו', כאילו אמר לו שמשאיל.

ג. ב. שהוא משאיל לו, כצ"ל.

סימן ר"ה (בחידושים) סי' י"א: ל"ד להא דסימן
פ"ח.

ג. ב. ס"ה, כצ"ל.

שם (בחידושים) סי' י"ט: כבר היה תחת יד
הגזלן.

ג. ב. הבעלים שגוזלים ממני, כצ"ל.

שם (בביאורים) סי' ט' (באמצע הסעיף): ולולי
דמסתפינא וכו', דפשרה הוא כמתנה.

ג. ב. כמכר, כצ"ל.

סימן ר"ו סי' א' (באמצע הסעיף): אלא אפי'
אמר הרי היא מכורה לך מ"מ, דאין לומר וכו'.

ג. ב. מימ בעי מעכשיו, ואין לומר וכו', כצ"ל.

סימן ר"ט סי' ו' (באמצע הסעיף): ודבריו
תמוהין מאד וכו', כיוון שאין לו שייכות כלל
בקדם אירוסין דמי.

ג. ב. כלל, ואיב היבא שלא נשתעבד בקדם
אירוסין דמי, כצ"ל.

סימן ר"י סי' א' (בתחילת הסעיף): אך מ"ש
הס"ז דס"ל דעובר חשוב דבר שלב"ל.

ג. ב. שבא לעולם, כצ"ל.

שם סי' ב' (באמצע הסעיף): כיוון שהזוכה כבר
קנאו וכו', וגם אם לא ירצה המוכר.

ג. ב. הזוכה, כצ"ל.

סימן ר"יא סי' ה' (באמצע הסעיף): ולפי
פירושו בהירושלמי וכו', וכיוון שהקדים גוף
הבית.

ג. ב. שהקדיש גוף הבית, כצ"ל.

שם (להלן): מ"מ הא כתבו התוס' ביבמות ר"פ
החולץ.

ג. ב. פרק החולין, כצ"ל.

סימן רכ"ד סי' ו' (בסוף הסעיף): והנה לשיטת
הס"ז וכו', ושם מה"ת לא יהיה הלוקח.

ג. ב. המוכר, כצ"ל.

שם (להלן): דבזה לא הוי ליה ללוקח וכו'.

ג. ב. למוכר וכו', כצ"ל.

שם (להלן): דכאן יכול להיות שהמוכר מודה לו
שהלוקח אינו יודע.

ג. ב. שהמוכר אינו יודע, כצ"ל.

סימן רכ"ה סי' ב' (באמצע הסעיף): ומה שהביא
הש"ך בשם הרמב"ן בקצור כוונתו.

ג. ב. וקוצר בכוונתו, כצ"ל.

סימן רכ"ט סי' א' (באמצע הסעיף): דאיסורא
בטל ממונא לא בטיל, פירוש דבממון אפי' של
הפקר וכו', מ"מ מה שנוגע לענין מה שצריך
בעלים וכו', כאילו נתבטל שם בעלים, ולזה קשה
וכו'.

ג. ב. דאיסורא בטל אפי' באית לה בעלים,
משא"כ ממונא לא בטיל באית לה בעלים, ואיב
מאי קאמר רב ארשעיא דלרבנן מבטיל בטל
אפי' לענין גוף הממון, כיון דבאיסורא אפי'
אית ליה בעלים בטל, ולזה קשה כצ"ל. וצריך
למחוק מן תיבת "דבממון" עד תיבת "בעלים".

71. ע' דברי רבינו בשם מהר"א ענין סימן ב' שם הוכיח דע"כ ר"ע זכה מטעם אגב ולא מטעם חצר. והמהר"א ענין בסימן
ג' דזה דבריו. אך כאן מוכיח רבינו שלא יתכן בכלל מטעם חצר. ומיושב קשית המהר"א ענין שנסמך א'. ועי' גם דבריו
חיים הל' מכירה סימן י"ב.

72. והוא בדף ל"ז ע"ב ר"ה ור"ב יחצן.

סימן רל"ב ס"ק א' (באמצע הסעיף): לזאת נראה דכוונת הסמ"ע, דכמו בראה המום ונשתמש בו אמרינן ג"כ שמחל.

נ. ב. ונשתמש בו אמרינן כה"ג, ביכול להבחין ונשתמש בו אמרינן שמחל, כצ"ל.

סימן רל"ה (בחידושים) ס"ק ב': לכן חייב האחר.

נ. ב. ועיין ביאורים [ס"ק א' דאם מסר לקנות דבר של אחרים אף אם הגיע לעונת הפעולות, מ"מ חייב בנאבד ממנו, ע"ש הטעם.

שם ס"ק כ"ז: וע"כ דנראה דהוי כיוור ברשות. נ. ב. תיבות אלו מחוקות.

שם (בביאורים) ס"ק י' (באמצע הסעיף): ובלא"ה לא מהני ביתומים וכו', כמבואר לעיל בסימן קצ"ט סעי' ד'.

נ. ב. והיתומים אינם קונים רק משום תקנה, דאלי"כ לא ימצא מי שימכור להם.

שם (להלן): ולא שייך לומר שלא וכו', מה"ת לא יקנה.

נ. ב. בלא מעות.

שם ס"ק ט"ז (באמצע הסעיף): אך מ"מ וכו', דמי ליורד שלא ברשות.

נ. ב. נדפס שלא במקומו, וצ"ל בכוף הדיבור.

שם (להלן): אמנם מהא.

נ. ב. וכן מוכח מהא, כצ"ל.

סימן רל"ח ס"ק א' (בסוף הסעיף): ועסמ"ע סק"כ וכו', אך דמכר לא מהני.

נ. ב. לא דמי, כצ"ל.

סימן רמ"א ס"ק י"א (בסוף הסעיף): כתנאי ולשעבר.

נ. ב. ועיין רשב"א לקידושין דף נ' [ע"א סד"ה "הא דאמרין"], דאף היכי דאינו צריך משפטי התנאים, מ"מ לא אמרינן מכלל הן אתה שומע לאו. וצריך לבסול תנאו.

סימן רמ"ד ס"ק א' (בסוף הסעיף): ועוד משמע מדברי הר"ן וכו', ועיין בספרי תורת גיטין סי' ק"כ סק"ד.

נ. ב. וצריך למחוק מן תיבת "ועוד" עד סוף הדיבור.

סימן רמ"ה ס"ק ב' (בתחילת הסעיף): וע"ל בסי' קמ"א סעי' י'.

נ. ב. ועיין בסימן קמ"ז סעי' [קטן י"ז, כצ"ל.

שם (להלן): אפי' יש לו שני חזקה יכול לגבות אותו.

נ. ב. אינו יכול וכו', כצ"ל.

סימן ר"נ (בחידושים) ס"ק י"ג: רק כדי שיתפרנס הוא לברו מהריווח.

נ. ב. ולענין אם הוא חייב לאחרים כנגד אותו שויר ששייר לו, עיין ביאורים [ס"ק ט"ז].

סימן רנ"א ס"ק א' (באמצע הסעיף): והא דבספק בריא ספק שכ"מ הנכסים בחזקת יורשין, וכן בסימן ר"נ.

נ. ב. ובסימן ר"נ, כצ"ל.

סימן רנ"ב ס"ק א' (בתחילת הסעיף): לא דמי להא דסימן קכ"ה, דשם וכו'.

נ. ב. דסימן ר"נ, כצ"ל.

שם (להלן): כמבואר לעיל בסמ"ע.

נ. ב. סימן ר"נ.

סימן רנ"ג (בחידושים) ס"ק ב': כמבואר בסימן ר'.

נ. ב. סימן ר"ט, בצ"ל.

שם (בביאורים) ס"ק א' (בסוף הסעיף): אלא ודאי. כדכתיבנא.

נ. ב. ועוד דהא יכול ליתן לאתר בלשון מתנה, ושוב לא יהיה לו מה לחוש.

שם ס"ק ב' (באמצע הסעיף): ולכן נראה וכו', שהוכיח בד"מ דלענין אפטרופוס.

נ. ב. בד"מ דדוקא אם פירש בהדיא לשון מתנה, אבל בסתם לא הוי אלא לשון ירושה וליה אפטרופוס.

שם ס"ק י"ד (בסוף הסעיף): דלא אמר הש"ס סברא זו, אלא היכא דאיכא דוכחה שלא החזיר, דאפשר שפשע ולא הודיע.

נ. ב. אלא דליכא דוכחה שהחזיר דאפשר שלא הודיע, בצ"ל.

שם ס"ק י"ז (בתחילת הסעיף): יש מי שאומר בס"ק י"ח.

נ. ב. בסעיף י"ח, בצ"ל.

שם ס"ק כ"ב (באמצע הסעיף): כמבואר בסמ"ע סי' ר"ע סי' ס'.

נ. ב. סימן ר"ג סעי' ט', בצ"ל.

שם (להלן): דבעינן מה"ס שיגיע לידו השטר מחיים.

נ. ב. בבה"ג, דהוי כמו שטר קנין.

שם (בסוף הסעיף): לאו בר קנין הוא.

נ. ב. דעיקר קנייתו לא הוי בשטר, רק ברין מתנת שכי"מ ובתנאי שיגיע השטר לידו, והשטר באמת הוי רק שטר ראיה.

סימן רנ"ה ס"ק ב': ועוד שכתב הרמ"א בתשובה סי' צ"ב, דכל שלא אמר תנו חיישינן למנה קבור.

74. ר"ל קצוה"ח ס"ק ב'רס"ט נמצא לשון זה.

נ. ב. אי"ב קשה להס"ד דר"ה איירי בלא אמר תנו איך נותנין, דלמא כוונתו למנה קבור, ואנן לא חיישינן בלא אמר תנו רק לשלא להשביע.

שם (באמצע הסעיף): אך להיפך קשה דתפשוט דיכול לחזור וכו'.

נ. ב. ועוד יש לתרץ קשיא זו דנפשוט דיכול לחזור וכו', בצ"ל.

סימן רנ"ז ס"ק ד' (באמצע הסעיף): וה"ג קנאתו היתומה כתורת חצר, דהא הקנה לה כוחו ורשותו.

נ. ב. דהא נעשה אפטרופוס שלה והשאל לה חצירו לשמור לה המנה, וממילא קני לה החצר אף בלי דעתו, ובפרט למ"ש בעצמו"י דדעתו היה שיצוה ליתן לבנו, ובנו יתן לה, אי"ב ממילא אין זה מתנת שכי"מ, רק שהוא יזכה עבודה ומטעם קנין החצר בצ"ל⁷⁴.

סימן רנ"ט ס"ק ג' (באמצע הסעיף): ובוה אתי שפיר דברי הטור וכו'. ולכך הוא צריך וכו'.

נ. ב. אינו צריך וכו', בצ"ל.

שם (להלן): ואח"כ כתב דאם וכו', שיגיע למקום רחוק.

נ. ב. כגון דליכא עקלי ופשוירי עד למקום רחוק ולא במקום קרוב.

שם (בסוף הסעיף): ויחזירו להם על סמך הרדיפה שאח"כ, וכדבר שא"ב סי' דמי.

נ. ב. וכדבר שיש בו סימן דמי, בצ"ל.

שם (להלן): סימן דמי, והוא עומד וכו'.

נ. ב. דמי) אבל אם דבר שאינו יכול להציל מיד אם לא במקום רחוק, והוא עומד וכו'.

שם (להלן): ולפי"ז מיושב וכו', דאית ליה קלא ולא ידע מתיאש.

75. ובוה מיושב מה שדקדק בספר סבעת הושן סי' זה ד"ה עיין קצות סי' ק"ב, דמבואר בתוס' כ"ב נ"ד ע"א ד"ה אדעתא, דהיכא ריודע שהדבר בחצירו ואינו כאן לקנות לא קנה לו חצירו, והכא חושב דכבר קנה מרין מתנת שכי"מ.

נ. ב. וידע מתיאש, בצ"ל.

שם (להלן): דביש בו סימן מהני רדיפה.

נ. ב. לא מהני רדיפה, בצ"ל.

שם (להלן): דליתני סתמא.

נ. ב. ועוד בלא"ה ח"ל לרבא דמוקי באין בו סימן, הוי פירוש דרישא שהבעלים נתיאשו היינו אף שלא נודע להם בעת השטיפה רק אח"כ, מ"מ מסתמא הוי יאוש לרבא, רק בסיפא כשהבעלים מרדפין בשעת שטיפה אז אין מתיאשין כלל דהרדיפה הוי סימן. ואפשר לרבא אפי' ביכול להציל במקום קרוב לא הוי הרדיפה סימן, רק בשרודף בעת השטיפה.

שם (להלן): ולא קשה דליתני סתמא די"ל דקמ"ל.

נ. ב. ולפי"ז יש ליישב קושיות התוספות די"ל, בצ"ל.

סימן ר"ס ס"ק ו' (באמצע הסעיף): ושהוא של בתרא, וה"ל לומר דמיירי.

נ. ב. ומשני למימר דמיירי, בצ"ל.

שם ס"ק ז' (באמצע הסעיף): ואם העלו חלודה וכו', שאי אפשר לומר שמנכרם נפל.

נ. ב. שמן השוכרים נפל, בצ"ל.

סימן רס"ב ס"ק ו' (בתחילת הסעיף): דתוך ו' אמות.

נ. ב. דתוך ו' אמות. בצ"ל.

סימן רס"ד ס"ק ג' (באמצע הסעיף): דכל אונס שא"א וכו', דהוא פסידא דפועל.

נ. ב. ובלא התנה ולא הציל אינו נוטל, ואפי' שברו מנכה לו.

שם ס"ק ח' (באמצע הסעיף): והרא"ש בתשו' כלל ס"ד וכו', אינו זוכה בלא קנין.

נ. ב. ומש"ה כתב הרא"ש דבמדי דלאו מצוה דלא קני מטעם משטה, מהני לזה קנין, אבל

במילי דמצוה מודה ג"כ דלא מהני קנין.

שם (להלן): מוכח מרבריהם שבכל פועלים, וכו'.

נ. ב. דבפועלים שיש להם דין אונאה כשפסק וכו', בצ"ל.

שם (להלן): אך ו"א, דהא דבפועל מחזיר אונאה, הוא דוקא וכו'.

נ. ב. זה אינו, דבשלמא בנתאנה שתות דמדינא קני, מחזיר אונאה דלא מחיל אף ידיע דסומך שיתבע אונאתו, דמחזיק תיתי לומר שמחל כיון שהמקח ממילא קיים. משא"כ בפועל הא דיכול לתבוע הנאתו דלא רק מטעם דנתאנה דרבה, והוי ביטול מקח למפרע, והיינו דוקא בלא ידיע, בצ"ל. וצריך למחוק מן תיבת "דהא" עד תיבת "דדוקא".

שם (בביאורים) ס"ק א' (בסוף הסעיף): כמ"ש הב"ש ס"ק כ"ג.

נ. ב. סימן קל"ט ס"ק וכו', בצ"ל.

סימן רס"ח (בחידושים) ס"ק ז': אע"פ שנפסק הדין אומרים ממ"נ.

נ. ב. ובתרי גברי לא אמרינן ממ"נ אפי' לא נפסק הדין.

שם ס"ק ג' (באמצע הסעיף): משמע דבמציאה שכוודאי וכו', אף שמציאה כמו לא שכית.

נ. ב. נמי לא שכית, בצ"ל.

סימן רס"ט ס"ק ד' (באמצע הסעיף): ונראה דדוקא וכו', שאמר לחבירו תנה לי.

נ. ב. זכה לי, בצ"ל.

שם ס"ק ה' (באמצע הסעיף): וגם למה היה לו וכו', כיוון שחבירו השטה בו.

נ. ב. לא השטה בו, בצ"ל.

שם ס"ק ז' (בסוף הסעיף): והוצרך לזה דאם לא וכו', דתלינן הנתינה בפקדון ולא במתנה.

נ. ב. דמחזיק תיתי נימא דמתחילה רצה לזכות

לעצמו ואח"כ יתן מתנה, אבל ברישא קאמר
דש"י שסיר דאמרינן לחבירו הגביה אך הא יש
ר"ש דאמר דאם מגבין מציאה לחבירו לא קנה
חבירו דממילא בלא כוונה קנה לעצמו, לכך
הצריך לומר כיון דמתחילה לא רצה לקנות
ולשם זה הגביה, כשנתנה לו נתן לו בתורת
מתנה כמו שהגביה מתחילה לצורך חבירו.

סימן ע"ה ס"ק א' (באמצע הסעיף): ומה שנותן
לכניו וכו' ובגוונא דהפקר ע"ש מרלא אסור.

נ. ב. ע"ש דאסור, כצ"ל.

שם (להלן): וכיוון שנטלן לפירעון חובו, נעשה
הפירעון מנכסי בעלים.

נ. ב. ועיין סימן רמ"ה שם [סעיף י'], דלא אמר
דרי הוא הסקר בסירוש רק הוא בטילה, וכיוון
דאינו רוצה בה ממילא הוא הסקר ומתייאר
מינה, ובעינן אתי ליד זוכה.

סימן רע"ח ס"ק א' (באמצע הסעיף): ואי אינו
זוכה עד שעת מיתה עד דרוצה לזכות, אף שבחא
דממילא ידידה הוא.

נ. ב. לאו ידידה הוא, כצ"ל.

סימן רפ"א ס"ק ג' (בתחילת הסעיף): נסתפקתי
אי מועיל כשהנחיל לפשוט פי שניים, אי זוכה
וכו'.

נ. ב. כשהנחיל לפשוט כל הנכסים או מחצת, אי
זוכה, כצ"ל.

שם (להלן): דנ"מ בדברים שמתנה אינו מועיל.

נ. ב. כגון בלא עבידא דאתי וכדומה, דכ"ע
מודו דאי להקנות קודם שבא לעולם.

שם (להלן): למאן דסבירא ליה מכירת שטרות
דרבנן וכו', אינו יכול להנחיל אותן.

נ. ב. ואל תתמה ממה שהבאתי לקמן ס"ק ח'
בשם הניי דהביא מחלוקת בשם הריטב"א,
בהנחיל לפשוט פי שנים אם נוטל בראוי משום

76. נראה שזו מיושנ קשית הערך ש"י כאן על רבינו.

דאסקה בלשון פי שנים, וכוונתו לשווי כמו
בכור דאינו נוטל בראוי, משמע דיכול להנחילו
אף מה שלא בא לידו ורק משום לישנא דפי
שנים. לק"מ דהנ"י איירי בראוי שיכול למכור,
כגון במלוה דמהני מכירה מדרבנן, ומש"ה יכול
להנחיל מדרבנן, ולא נסתפק רק משום דאמר
בלשון פי שנים. אבל בדבר שלא בא לעולם או
במלוה מד"ת, כיון דל"מ מכירה גם בלשון
ירושא אינו יכול להנחיל כמו שהבאתי ראיות
נכונות. אח"כ מצאתי בשו"ת בני אהרן [סי'
נ"י] דבוא בשערי"מ ה"י נחלות ס"ג הי"דן הביא
בשם מהר"ש כתב גם כן כמו שכתבתי ונהנתי
מאד.

סימן רפ"ז ס"ק ד' (באמצע הסעיף): ולפענ"ד
גוהו דוקא בקטנים וקטנים וכו'.

נ. ב. דזהו בגדולים וקטנים וכו'.

סימן ר"צ ס"ק ד' (באמצע הסעיף): וגם ע"כ
מירי וכו', שלא פרע הלוה.

נ. ב. שפרע הלוה, כצ"ל.

שם (להלן): שמלוה לו מעות יתומים דאז הוי
כדשלבל"ע.

נ. ב. דאז הוי בשליש, כצ"ל.

שם ס"ק ט': ואמאי יהיה יכולין וכו', בטענת ברי.

נ. ב. בטענת שמא, כצ"ל.

סימן רצ"א ס"ק ב"ג (בתחילת הסעיף): ולא סגי
בשכועת האב.

נ. ב. בשכועת האחד, כצ"ל.

שם ס"ק כ"ח (באמצע הסעיף): או בשניהם
חשודים והא דבטענו בספק ע"פ עד בחשוד
רמשלם.

נ. ב. בשניהם חשודים, ובטוענו ספק על פי עד
יש לומר דמשלם, כצ"ל.

שם (בסוף הסעיף): בשכונות דף ט'.

נ. ב. דף ל"ט ע"ב, בצ"ל.

שם ס"ק ל' (באמצע הסעיף): ועוד נראה לכאן וכו', בלא גרעיה לשמירה.

נ. ב. צריך למחוק מן "ועוד" עד "לשמירה", וכן צריך להיות: "קשה דלסברא זו דחייב על רשות השני, יתחייב אפי' לא גרעה לשמירתו בגון שזמר שבר וכו'."

שם (להלן): והראשון היה בבעלים דחייב.

נ. ב. יתחייב, בצ"ל.

שם (להלן): ראין חילוק ביניהם, אך קשה.

נ. ב. ותו קשה, בצ"ל.

שם ס"ק ל"ג (בתחילת הסעיף): עיין קצה"ח שהוכיח מהש"ך.

נ. ב. מהש"ס, בצ"ל.

שם ס"ק ל"ד (באמצע הסעיף): דא"כ קשה וכו', ממילא הוי שואל מרעת.

נ. ב. שלא מדעת, בצ"ל.

סימן רצ"ב (בחידושים) ס"ק י"א: מותר לו להשתמש.

נ. ב. עיין ביו"ד סימן קמ"ט בב"י בד"ה "ומדברי רמ"ה" ור"ה "על דמ"ה" שכתב בשולח מעות ע"י שליח לחבירו אף אם היה שולחני אפי' אסור להשתמש בהמעות, עיי"ש. וכן מסתבר, דעיקר ההיתר לשלחני להוציא המעות סקרו, הוא רק משום כיון דידע המפקיד דשלחני נצרך למעות תמיד אדעתא דהכי הפקיד אצלו, אבל בשליח כיון דמיד זכה השליח בשביל מי שנשתלח לו, ממילא לא מהני גתינת רשותו כלום, וממילא לא הוי השליח שומר שבר.

שם ס"ק י"ז: דאפי' מסתמא הוא של המפקיד.

77. ונראה שמחה מ"הא ש"י ער ע"ש.

נ. ב. של הנפקד, בצ"ל.

שם (בביאורים) ס"ק א' (בתחילת הסעיף): הנה בנמו"י כתב דאפי' לא נשתמש בו דוי גזלן ולכן דבשואל ש"מ וכו'.

נ. ב. כיוון דבשואל ש"מ הוי גזלן גמור וכו', בצ"ל.

שם (להלן): וכן כסימן שנ"ט לא כתב דין זה.

נ. ב. דצריך התחלת שימוש בשואל שלא מדעת.

שם ס"ק ג' (באמצע הסעיף): וכודאי דאפי' דבר שאינו מקפיד, כש"מ וכו'.

נ. ב. בשואל מדעת, בצ"ל.

שם ס"ק ד' (בתחילת הסעיף): עוד מביא הסמ"ע וכו', למ"ד דס"ל דשליחות וכו'.

נ. ב. למאן דסבר דשליחות וכו', בצ"ל.

שם (להלן): וכמ"ש הראב"ד דהא וכו', ומה"ת יתחייב.

נ. ב. ובגזונא שנוטל חביות ע"מ ליטול מקצתו לא קשה קרשית דתרופפות, דכל זמן שלא נטל אינו חייב כיון דאין דעתו ליטול כולה, ובכח"ה ל"מ יליף משואל וכו'. ועיקר קרשית דתרופפות היא רק בחביות שמן והגביה על מנת ליטול כולה ולשלם בעדה דאינו חייב רק עד שמשתמש בה, והיינו שנוטל ממנו מקצתו, והו"ו תשמישה דאין לה תשמיש אחר, ומקשי נילף משואל, ועל זה תירצו שפיר. וצריך למחוק מן תיבת "אם" עד תיבת "בכולה".

שם ס"ק ה' (באמצע הסעיף): וע"כ צ"ל דהמשלח וכו', מה"ת יתחייב המשלח.

נ. ב. אם נאנס אחר ששלח בו יד, ועיקר חיוב אונסים בגזלן אינו רק מתורת שינוי, כמו שכתבו התוס' בבא קמא"י.

שם (להלן): וה"נ רנהי דאין שלרבי"ע.

נ. ב. דיש שלרבי"ע, כצ"ל.

שם סי' י"ג (בסוף הסעיף): כמ"ש הרב בריש דבריו וכו', אם בא אחר להוציאו.

נ. ב. שהוציאו, כצ"ל.

שם סי' ט"ז (באמצע הסעיף): אמנם הנ"י פ' הבית והעליה.

נ. ב. (ועיין עוד בתשובות הר"ן).

שם (להלן): דלדעת הרב בהג"ה וכו', ההפסד לחצאין ונמצא ששה.

נ. ב. ואם אדח"כ נמצא ששה, כצ"ל.

סימן רצ"ה סי' ב' (באמצע הסעיף): ולכך אפי' נתן לו כפי וכו', לא נתת לי כל המגיע לי.

נ. ב. וכ"ז באיכא עדים שמתה הבהמה או נאנסה אך אינו יודע מתי מתה, אזי א"י המפקד לומר אולי השתא מתה, דמספק אינו יכול לחייב השומר, ומ"מ לקנות השבח יכול הבעה"ב לומר אדעתא דהכי לא הקניתי לך. אבל בליכא עדים אם נאבדה, אזי מצד הדין יכול לתבוע שישלם כשעת התביעה, דאפשר עדיין ברשותו הוא וברשותו נתייקר, והוא אינו רוצה לישבע שאינו ברשותו, משה"ה יכול לומר אולי עדיין אצלך הפקדון, דכל שומר כל זמן שאינו נשבע שנאבדה חייב לשלם כשעת התביעה. משא"כ בדאיכא עדים שנאבדה דסמור משבועת שומרים, ממילא אינו יכול לתבוע אולי השתא נאבדה, דזה אינו משבועת השומרים, ומספק אינו יכול לתבוע.

שם סי' ד' (באמצע הסעיף): וכיוון שהוא איכעיא וכו', לא זכה בגוף הפרה רק בכפל.

נ. ב. עיין בעיך סי' ט' דכתב בשבח דמגופה לא קני שומר אפי' אותו שבא אחר הגניבה, עיי"ש שתליא בתרי לישני דגמרא. ותמיה קא

חזינא, הלא בטענה אצל הגולן שלו הוא דקני בשינוי, וכמבואר לקמן בסימן שני"ד [סעי' א' בהג"ה] ובסימן שני"ז [סעי' ג' בהג"ה] דלא קי"ל בהרמב"ם, ואף בלא יאוש קני השבח, וא"כ אין מקום לדבריו וצ"ע.

שם (להלן): רק בכפל דאוקי וכו'.

נ. ב. רק בכפל ובל שבחא דמעלמא בגון יוקרא דאוקר דאוקי וכו', כצ"ל.

שם (להלן): והא דפסק הרמב"ם וכו'. כשיטת הריטב"א שהבאתי לעיל.

נ. ב. כל קטע זה נמחק.

סימן ש"א סי' ה' (באמצע הסעיף): ובקצה"ח סתר הוכחה זו דאם נשבע.

נ. ב. דהא נשבע, כצ"ל.

שם סי' ח' (בתחילת הסעיף): שמור לי ואתחייב.

נ. ב. ותתחייב, כצ"ל.

סימן ש"ג סי' ד' (באמצע הסעיף): כיוון דשם אונס דנשבע.

נ. ב. דנשבע, כצ"ל.

סימן ר"ש סי' א' (בסוף הסעיף): וכזה אתי שפיר הא דסעיף ב'.

נ. ב. אחר כתבי זאת מצאתי בריטב"א בבא מצינא שכתב גם כן בדברי, ע"ש.

סימן ש"ז סי' ג' (באמצע הסעיף): דהא אין אומן וכו', ומקנה ליה להבעה"ב רק אדעתא וכו'.

נ. ב. למי"ד אומן קונה בשבח בלי ס"ל דאדעתא וכו', כצ"ל.

שם (להלן): ואם הדיו של הקטן וכו', דהא"ר יכולין להקנות הדיו.

נ. ב. וגם ע"ז לא תועיל הקצה"ח בתירוצו.

- שם ס"ק ו' (בתחילת הסעיף): דהא בב"מ דף ע"ב.
- נ. ב. ע"ג, בצ"ל.
- שם ס"ק ז' (בסוף הסעיף): ומה בעי בש"ס בצבעו קוף.
- נ. ב. וכו' בש"ך סימן שצ"א ס"ק ב' שם להדיא, ע"ש.
- שם ס"ק י' (בסוף הסעיף): דשהה במיעוט.
- נ. ב. סימנים.
- סימן ש"י ס"ק ו' (בתחילת הסעיף): כתב המשנה למלך דצריך להחזיר לו שכרו.
- נ. ב. דאין צריך להחזיר לו כל שכרו, בצ"ל.
- שם (להלן): כמו בחלתה.
- נ. ב. ושכרה לרכיבה.
- סימן ש"ב ס"ק ה' (בסוף הסעיף): ומש"ה אם היורשין השכירו וכו', בסי' ק"י סעיף ד', ע"ש.
- נ. ב. כל קמ"ע זה נמחק.
- סימן שט"ז ס"ק ב' (באמצע הסעיף): אבל להסמ"ע דלא הביא וכו', דבקיבל מעות שוב אינו יכול להשביע.
- נ. ב. להשכיר, בצ"ל.
- שם (להלן): שכבר נתן המעות, וכיוון דיכול להשכירו וכו'.
- נ. ב. המעות, יכול להשכירו וכו', בצ"ל.
- שם (בסוף הסעיף): ואפי' נתן לה המעות.
- נ. ב. לו המעות, בצ"ל.
- סימן שצ"א ס"ק א' (באמצע הסעיף): ועוד דא"י לומר וכו', כיוון שגופה של פרה שייך.
- נ. ב. ששייך, בצ"ל.
- שם (להלן): ובמקבל שדה וכו' ויכש ג"כ נעשה.
- נ. ב. אינו נעשה, בצ"ל.
- שם ס"ק ב' (בתחילת הסעיף): והובאו ג"כ בקצה"ח דליכא וכו'.
- נ. ב. והביאו ג"כ בקצה"ח, ומ"ש דליכא וכו', בצ"ל.
- שם (להלן): ובאמר מוכר ללוקח זה (לא) הוי קפידא.
- נ. ב. לא הוי קפידא, בצ"ל.
- שם (להלן): דהא במוכר הוי.
- נ. ב. דהא בחובר הוי, בצ"ל.
- סימן של"ג ס"ק א' (באמצע הסעיף): דמרובנן מעות קונות.
- נ. ב. אינן קונות.
- שם (להלן): דווקא במקום דל"ש לומר.
- נ. ב. דשייך לומר, בצ"ל.
- שם ס"ק ג' (באמצע הסעיף): תדע דתק"ח וכו', ולא קנו מידו.
- נ. ב. וחזר בו הלוקח.
- שם (להלן): דתקנת חכמים הוא בפועל.
- נ. ב. ועיין משיב לעיל בסי' ש"ז סעי' ג' אות ו' בשם הש"מ ב"מ.
- שם ס"ק ד' (באמצע הסעיף): ונראה דשא"ה וכו', מטעם מויק מתקנת חז"ל.
- נ. ב. וכמ"ש הש"מ ב"מ הבאתי בסימן ש"ז, ע"ש.
- שם ס"ק ה"ב (בסוף הסעיף): ובוודאי לא היה מוציא פועלים (כלא) נתינת שכר.
- נ. ב. בלא"י נתינת שכר, בצ"ל.

הערה

סימן שלי"ה ס"ק ב' (בתחילת הסעיף): אינו משלם כפ"ב.

ג. ב. רק כס"ב, כצ"ל.

הערה

סימן ש"מ (בחידושים) ס"ק ג': אפי' בהשאל לאחר ונפסד.

ג. ב. בהשאל לאחרים ונפסד, כצ"ל.

שם ס"ק ד': רוה הוי בכלל כמבואר וכו'.

ג. ב. בכלל נזק כמבואר וכו', כצ"ל.

שם (בביאורים) ס"ק ח' (באמצע הסעיף): וכתב הש"מ שם מטעם.

ג. ב. הטעם, כצ"ל.

שם ס"ק י"ד (בתחילת הסעיף): וא"כ לכאור דה"ה וכו' ומה לי כשאמר והפטר.

ג. ב. הפטר, כצ"ל.

סימן שמי"א ס"ק א' (בתחילת הסעיף): ולפ"ו נראה דאף דס"ל.

ג. ב. דלמאן דס"ל, כצ"ל.

שם ס"ק ג': (ולכן נלפענ"ד לתרץ דהא בלו' וכו').

הערה

ג. ב. דהא בלאו הכי וכו', כצ"ל.

שם ס"ק ד' (בתחילת הסעיף): והוא תמוה דהא יכול לסלק.

ג. ב. דהא המרדכי סרק האומנץ כתב להדיא דיכול לסלק, כצ"ל.

שם (בסוף הסעיף): לישא וליתן.

ג. ב. ועיין עוד במרדכי שהביא בשם מהר"ם מרוטנבורג לחלק בין עיסקא לשאלה, דבעיסקא אפי' בחייו לא היה רשות להבנים לעסוק, משא"כ בשאלה דכל המפקיד על דעת אשתו ובניו הוא מפקיד, ע"ש.

סימן ש"נ ס"ק א' (באמצע הסעיף): ותירצו וכו'.

הערה

ג. ב. ותירצו שם וכו', כצ"ל.

סימן שני"א ס"ק א' (באמצע הסעיף): וכיוון דאינו כ"והשיב" וליכא עליו חוב חזרה.

ג. ב. חיובא דחזרה, כצ"ל.

סימן שני"ג ס"ק ד' (בסוף הסעיף): דז"א, דכיוון דהגזולן יש לו וכו', הנגול יהיה שלו.

ג. ב. וע"כ דבהגבחה קניה להגזילה שאם יתייאש יוכל להקנותו לאחר.

סימן שמי"א ס"ק א': דאינו קונה רק יאוש. ג. ב. רק ביאוש, כצ"ל.

שם (באמצע הסעיף): כמ"ש התוס' ר"פ לולב הגזול.

ג. ב. דף ל' [ע"ב] בד"ה "ליקנינהו".

שם (להלן): ולפי הנ"ל את"ש וכו', ושינוי השם כתב הרמב"ם.

ג. ב. הרמב"ן, כצ"ל.